

Velenje, 19. marec 2013

Prva novinarska konferenca o poteku projekta

»Odvajanje in čiščenje odpadne vode v Šaleški dolini«

Gradivo za novinarje

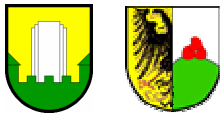
1. O Paki in njenem porečju

Porečje Pake meri 210 km² in ga lahko uvrstimo med manjša v Sloveniji. Šaleška dolina predstavlja njegov osrednji del in je eno izmed antropogeno najbolj spremenjenih ter obremenjenih območij v Sloveniji. Dno, ki leži sredi hribovitega predalpskega sveta, je naravno primerno za življenje in bivanje ljudi. V dnu Šaleške doline pa je med njenim grezanjem nastal pliocenski lignit, katerega odkritje je še bistveno povečalo privlačnost tega območja za ljudi in povečalo možnosti gospodarskega razvoja

Vodni viri v srednjem porečju Pake so malo izdatni. Povprečni srednji pretok Pake v Šoštanju doseže vsega 2,32 m³/s (obdobje 1971/2000, ARSO 2009), v Rečici ob Paki, tik pred njenim izlivom v Savinjo, pa v istem obdobju 3,9 m³/s. Jezera sredi dolinskega dna so posledica premogovništva in predstavljajo povečane zaloge vode. Toda gre predvsem za navidezno povečanje količin vode. Vodno bilanco jezer namreč določajo pretočno pičli pritoki Pake: Lepena, Sopota in Velunja.

Do konca 19. stoletja je bila Šaleška dolina agrarno območje z obsežnimi rodovitnimi površinami. Industrijski razvoj se je v Šoštanju začel z izgradnjo Vošnjakove usnjarne. Premogovništvo se je sicer pojavilo že v drugi polovici devetnajstega stoletja, vendar do konca druge svetovne vojne ni dobilo pravega zaleta. Po drugi svetovni vojni so se v takratni Jugoslaviji odločili za intenziven industrijski razvoj in velenjski premog je dobil nov pomen. V Šoštanju so v drugi polovici petdesetih let dvajsetega stoletja v tamkajšnji novozgrajeni termoelektrarni začeli proizvajati električno energijo. Naraščajoče potrebe so narekovale povečevanje elektrarne. Takratna politika je zaradi možnosti zaposlovanja delovne sile pomagala razvijati industrijo in tako je v energetske pomembni Šaleški dolini nastal industrijski gigant Gorenje. V kratkem obdobju je bila v Šaleški dolini na voljo obilica delovnih mest, kar je v Velenje in njegovo okolico v tridesetletnem obdobju po drugi svetovni vojni pritegnilo številne priseljence iz celotne Jugoslavije.

Za Šaleško dolino so šibki vodni viri kljub šoštanjski usnjarni in malemu velenjskemu premogovniku zadoščali. Energetsko industrijska transformacija pa je povzročila njihove akutne poškodbe, ki so dosegle svoj višek sredi osemdesetih let dvajsetega stoletja. Težave se niso kazale v pomanjkanju vode, ampak v njeni intenzivni onesnaženosti. Pitno vodo so zagotavljali izviri v zgornjem porečju Pake, kasneje pa so začeli vodovodno omrežje napajati tudi iz sosednjega porečja, iz kraškega izvira Ljubije. Kanalizacijo so v novonastalem mestu Velenje sicer zgradili, vendar so odplake spuščali neprečiščene neposredno v Pako. Velik delež obremenjevanja in onesnaževanja so prispevali industrijski obrati, največjega pa energetika.

Paka je bila sredi Šaleške doline po takratni zakonodaji v 4. kakovostnem razredu, jezera pa močno onesnažena. Zato ne preseneča, da so se v Šaleški dolini za slovenske razmere zgodaj začeli obsežni sanacijski ukrepi. Že konec osemdesetih let so začeli z gradnjo komunalne čistilne naprave. Leta 1993 so sprejeli strokovne osnove za sanacijski program Vode občine Velenje in leto kasneje program v celoti ter hkrati spremenili način transporta pepela iz Termoelektrarne Šoštanj in s tem prenehali z intenzivnim onesnaževanjem Velenjskega jezera.

V Šaleški dolini so zgradili razvejan sistem komunalne kanalizacije s čiščenjem vode pred izpustom v Pako, ki pa je do začetka projekta Odvajanje in čiščenje odpadne vode v Šaleški dolini še imel nekaj pomanjkljivosti oziroma je manjkalo nekaj pomembnih delov omrežja.

2. Izhodišča, namen in cilji projekta ter potek njegove priprave

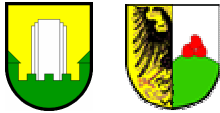
Kot je bilo že prej omenjeno smo si v Komunalnem podjetju Velenje skupaj z občinami lastnicami komunalne infrastrukture (MO Velenje, Občina Šoštanj ter Občina Šmartno ob Paki) vedno prizadevali za čim večjo kakovost življenja prebivalcev šaleške doline, zato se je vseskozi investiralo v izgradnjo novega komunalnega omrežja in smo sedaj na področju Slovenije eno izmed bolj opremljenih področij z komunalno infrastrukturo.

Ker je bilo veliko obstoječega kanalizacijskega omrežja, ki poteka v najbolj urbanem središču strnjene pozidave v Šaleški dolini pod utrjenimi javnimi površinami, grajenega iz nearmiranih betonskih cevi že v šestdesetih letih, je precejšen del kanalizacijska omrežja netesen.

Zato so bila osnovna izhodišča za realizacijo projekta vezana na:

1. zakonske zaveze glede izpolnjevanje zahtev na podlagi Operativnega programa odvajanja in čiščenja odpadnih voda,
2. šibkost reke Pake, preobremenjenost njene vode z naselji in gospodarskimi objekti ter posledično izjemo krhko življenjsko ravnatežje v njej.

Torej je bila potrebna izgradnja manjkajočega kanalizacijskega omrežja v vseh treh občinah ter sanacija obstoječega netesnega kanalizacijskega omrežja.

Zato se je v letu 2006 z izdelavo predinvesticijskih študij pristopilo k realizaciji predmetnega projekta. Predinvesticijske študije so bile osnova za evidentiranje investicijskega projekta na prednostno listo sofinanciranja s strani Kohezijskega sklada finančne perspektive 2007 – 2013.

Po prejemu obvestila o uvrstitvi projekta na prednostno listo sofinanciranja iz kohezijskega sklada smo aktivno začeli s pripravopjektne in ostale investicijske dokumentacijo. Pridobila so se tudi vsa potrebna gradbena dovoljenja.

Potrebna je bila serija usklajevanj s predstavniki takratnega Ministrstva za okolje in prostor in Službe vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko ter predstavniki Evropske komisije, ki so iz prvotne vloge izvzeli sanacijo obstoječega omrežja, izgradnjo zadrževalnih bazenov ter vse aglomeracije pod 2.000 PE, zato je občina Šmartno ob Paki izpadla z vsemi predvidenimi investicijami.

Končno potrditev vlogeza dodelitev kohezijskih sredstev za ta projekt sta MO Velenje in Občina Šoštanj prejeli 28. oktobra 2011 z odločbošt. KS OP ROPI/5/1/Šaleška/o o dodelitvi sredstev za projekt “Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v Šaleški dolini” izdano s strani Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Vrednost projekta je po vlogi in odločbi dobre 3 milijone evrov vključno z davkom na dodano vrednost (DDV). Le-ta predstavlja del Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013 (OP ROPI). Kohezijski sklad EU bo v skladu z vlogo in odločbo v naložbo investiral 1,68 milijona evrov. Nacionalni javni vir oziroma proračun RS bo po prispeval 297 tisoč evrov, lokalni občinski viri pa manjkajočo razliko v predvideni višini 1,05 milijona evrov, vključno z DDV, ki se bo lahko poračunal.

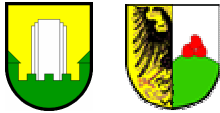
Cilji projekta po odločbi so:

- izboljšanje kakovosti površinskih voda,
- izboljšanje varnosti pred onesnaževanjem voda,
- izboljšanje življenjskih pogojev prebivalstva,
- izboljšanje zdravstvenega stanja prebivalcev na območjih, kjer se bo zgradila javna kanalizacija.

Z njim bo Šaleška dolina pridobila (kazalniki projekta):

- dodatnih 8 km kanalizacije in novo črpališče,
- po kanalizaciji se bodo odvajale odpadne vode dodatnih 616 prebivalcev,
- temu primerno se bodo zmanjšale emisije onesnažil v vode,
- povišal se bo delež opremljenosti aglomeracij v MO Velenje in v občini Šoštanj z obravnavano komunalno infrastrukturo.

Na podlagi prejete Odločbe se je pristopilo k pripravi razpisnih dokumentacij za izbiro izvajalcev. Po potrditvi razpisne dokumentacije s strani pristojnih ministrstev se je v mesecu decembru 2011 pričel izvedbo javnih razpisov na podlagi Zakona o javnem naročanju. V letu 2012 so bili izbrani izvajalci za :

1. Storitve inženirja po pogodbenih določilih FIDIC in nadzornika po Zakonu o graditvi objektov pri izvedbi projekta - PROJEKT d.d. NOVA GORICA, Kidričeva 9a, Nova Gorica.
2. Obveščanje javnosti o izvajanju projekta - ERICO d.o.o., Koroška 58, Velenje v skupnem nastopu s ponudnikoma PROJEKT LK d.o.o., Komenskega 32, Ljubljana in VTV STUDIO d.o.o., Žarova cesta 10, Velenje.
3. Izvedbo izgradnje projekta - AGM NEMEC d.o.o., Sedraž 3, Laško.

Na podlagi podpisanih pogodb z izvajalci del so s strani Ministrstva za kmetijstvo in okolje izdali Pogodbe o sofinanciranju. Ker so bile na podlagi izvedenih javnih naročil dosežene nižje pogodbene vrednosti, kot so bile ocenjene v vlogi, znaša skupna vrednost sofinancerskih pogodb za projekt "Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v Šaleški dolini" 1.482.613 evrov. Kohezijski sklad EU bo v naložbo investiral 1,01 milijona evrov. Nacionalni javni vir oziroma proračun RS bo po prispeval 178 tisoč evrov, lokalni občinski viri pa manjkajočo razliko v predvideni višini 292 tisoč evrov, brez DDV.

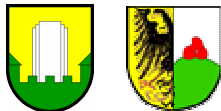
Sočasno z izvedbo kohezijski investicij bo potekala izgradnja meteorne kanalizacije ter vodovodnega omrežja, ki ni upravičen strošek, vir je občinski proračun, kar bo znašalo predvidoma 329 tisoč evrov brez DDV.

Javni upravičeni stroški se sofinancirajo v razmerju EU-Kohezijski sklad: Slovenska deležba, 85:15.

3. Pomen projekta za boljše okolje in višjo kakovost življenja v MO Velenje in Občini Šoštanj

MO Velenje in Občina Šoštanj imata svoja lokalna operativna programa na področju gospodarjenja z odpadnimi vodami iz katerih so razvidne obveze po opremljanju z javnim kanalizacijskim omrežjem in sta usklajena z državnim Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Gre za velike naložbe, ki so za občine lastnice velik zalogaj oziroma jih z lokalnimi sredstvi ne bi mogli realizirati v predpisanih in zavezujočih rokih. Zato je mogoče stanje na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda dosti hitreje, predvsem pa celoviteje rešiti v kolikor so v pomoč kohezijska sredstva.

Kljub temu, da je v Šaleški dolini zgrajeno razvejano kanalizacijsko omrežje s sodobno čistilno napravo, je ostalo nekaj predelov v dveh območjih poselitve nad 2000 PE oziroma v dveh največjih aglomeracijah mestnih predelov občine Velenje ter občine Šoštanj, ki niso opremljene z javno kanalizacijo. Rok za izgradnjo kanalizacije skladno z Operativnim programom je 31. december 2015. Zato so predmet projekta "Odvajanje in čiščenje odpadne vode v Šaleški dolini" naslednje investicije v gradnjo kanalizacijskega omrežja:

Preglednica: Odseki projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode v Šaleški dolini«

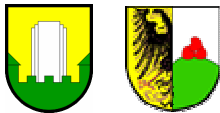
Lokacija	Dolžina (km)
Mestna občina Velenje	4,74
Novogradnja kanalizacije Šalek - Paka levi breg	
Novogradnja kanalizacije Gorica - Zg. Šalek	
Novogradnja kanalizacije Straža	
Novogradnja kanalizacije Podkraj- območje Ring	
Občina Šoštanj	3,26
Izgradnja manjkajoče kanalizacije Metleče - 2.del	
Novogradnja kanalizacije Koroška cesta v Šoštanju	
Izgradnja kanalizacije Florjan (Mlakar)	
Novogradnja kanalizacije Skorno – Florjan	
Skupaj	8

Gre za osem manjkajočih delov omrežja, ki bodo obstoječe omrežje dopolnili v celovit sistem. Štirje takšni sklopi kanalizacije so na območju MO Velenje v skupni dolžini 4,74 km, štirje pa v občini Šoštanj v skupni dolžini 3,26 km. Vzhodno od velenjskega mestnega središča, kjer so pretoki Pake za vsaj polovico nižji kot v Šoštanju, bosta zgrajena odseka Šalek – Paka levi breg in Gorica – Zgornji Šalek. Zahodno od Velenja bosta zgrajena odseka Straža (na levem bregu pod Jakcem in del manjkajoče kanalizacije v Podkraju (prav tako na levem bregu).

V šoštanjski občini bodo zgradili manjkajoči del kanalizacije Metleče. Odpadne vode iz tega predela so se izlivala v Toplico. Naslednja posega sta nova odseka na območju Florjana (Skorno Florjan in Florjan Mlakar), kjer odpadne vode, ki tečejo skozi greznice, neposredno obremenjujejo zelo malo vodnato Florjanščico. Najkrajši, a zato nič manj pomemben je kanalizacija Koroška – severovzhodno od železniške proge.

V sklopu projekta "Odvajanje in čiščenje odpadne vode v Šaleški dolini" je potrebno na kanalizacijski sistem priključiti najmanj 616 PE. Z navedenimi odseki, ki bodo priključeni na obstoječi kanalizacijski sistem, se bodo odplake odvajale na Centralno čistilno napravo Šaleške doline, ki bo zagotavljala čiščenje. Z izgradnjo celovitega

kanalizacijskega sistema se bo zmanjšala količina škodljivih snovi v vodi, ter izboljšala kakovost površinskih voda. Vse skupaj bo izboljšalo življenjske pogoje prebivalstva na omenjenih območjih in v spodnjem toku Pake.

3.1 Zmanjšanje neposredne obremenitve Pake

Glede na majhno vodnatost Pake in koncentracijo človekovih dejavnosti v Šaleški dolini ima lahko že relativno majhno onesnaženje vodotoka velike negativne posledice. Ravno zaradi tega je kanalizacijsko omrežje na tem območju tako razvejano. Manjkajoči odseki, ki se gradijo v okviru projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode v Šaleški dolini«, so ključni za preprečitev dodatnega onesnaževanja tekočih voda v teh predelih.

Najdražje je čiščenje čiste vode, zato je pomembno, da v čistilno napravo priteka čim bolj koncentrirana komunalna odpadna voda.

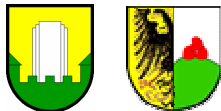
Odpadne vode, ki so na območjih, kjer se trenutno gradi kanalizacijsko omrežje, tekle neposredno v Pako, ali vanjo pritekale s pritoki (Bečovnica, Toplica in Florjanščica) bodo poslej kanalizirane na čistilno napravo. S tem se bo povečala samočistilna sposobnost Pake in izboljšala njena kakovost tudi v spodnjem toku.

Skladno z izdano odločbo za sofinanciranje projekta je potrebno do konca leta 2014 izpolniti vse kazalnike navedene v odločbi. Najpomembnejši je priključitev najmanj 616 prebivalcev. Zato je bil izvajalec za izvedbo predmetnih investicij uveden v delo 29.8.2012. Skladno s potrjenim terminskim planom bo izvajalec z deli zaključil ter pridobil vsa uporabna dovoljenja do meseca maja 2014.

Skladno z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode se morajo vse stavbe na območju, ki je opremljeno z javno kanalizacijo priključiti nanjo. Enako velja za vse stavbe, ki so izven območja opremljenega z javno kanalizacijo, če je letna obremenitev zaradi nastajanja komunalne odpadne vode, preračunana na 1 m dolžine kanalskega voda, ki ga je treba zagotoviti za priključitev na javno kanalizacijo, večja od 0,02 PE. To praktično pomeni, da se mora na javno kanalizacijo priključiti vsak objekt s štirimi stanujočimi, ki je od nje oddaljen manj kot 200m.

Po izgradnji novih kanalizacijskih odsekov bodo morali to zakonsko obveznost upoštevati vsi lastniki objektov kateri bodo zapadli določilom iz te Uredbe.

4. Presek trenutnega stanja

Po uvedbi v delo je izvajalec naprej z deli v mesecu septembru 2012 začel v občini Šoštanj, nato pa v mesecu oktobru še v MO Velenje.

MESTNA OBČINA VELENJE

OBMOČJE	DOLŽINA (km)	JAVNA KANALIZACIJA	HIŠNI PRIKLJUČKI	
		EUR brez DDV	št. priklj. objektov	
Šalek - Paka levi breg	1,57	217.296,79	11.221,06	23
Gorica - Zg. Šalek	2,20	436.864,86	8.175,09	35
Straža	0,41	87.890,75	106.502,95	10
Podkraj – območje Ring	0,56	95.618,29	5.262,90	20
SKUPAJ	4,74	837.670,69	131.161,99	88
		968.832,68		

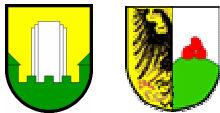
Na območju Mestne občine Velenje smo 25. oktobra 2012 pričeli z gradnjo javne kanalizacije Šalek - Paka levi breg. Na tem, 1570 m dolgem odseku, bo na kanalizacijski sistem priključenih 23 stanovanjskih objektov. Sočasno z gradnjo fekalne kanalizacije poteka še gradnja vodovoda, ki pa ni upravičen do sofinanciranja.

Od 2. januarja 2013 je trenutno v izvajanju tudi 560m dolga javna kanalizacija Podkraj – Ring, ki predstavlja del manjkajoče kanalizacije v primestnem naselju Podkraj. Na ustrezen javni kanalizacijski sistem bo na novo priključenih 20 stanovanjskih objektov.

Po zaključku izgradnje teh odsekov, bomo pristopili k izvedbi kanalizacije Gorica – Zgornji Šalek in kanalizacije Straža. Na območju Zgornjega Šaleka je trenutno 35 stanovanjskih objektov, ki jih bomo preko novo zgrajenega sistema odvajanja komunalnih vod v dolžini 2200m priključili na obstoječ sistem. Na območju naselja Straža ob Partizanski cesti je na 410m dolgo javno kanalizacijsko omrežje predvidena priključitvev 14 stanovanjskih objektov. Sočasno bo potekal še gradnja meteorne kanalizacije ter vodovoda.

Na območju mestne občine Velenje bo z izgradnjo teh kanalizacijskih odsekov skupaj na novo priključenih 88 stanovanjskih objektov.

V MO Velenje si morajo prebivalci, kjer poteka izgradnja kanalizacijskega omrežja, sami izvesti priključitev na javni kanal ter poskrbeti za ločen odvod meteornih vod.

OBČINA ŠOŠTANJ

OBMOČJE	DOLŽINA (km)	JAVNA KANALIZACIJA	HIŠNI PRIKLJUČKI	
		EUR brez DDV	št. priklj. objektov	
Metleče – 2. del	0,78	114.680,51	41.380,16	15
Koroška cesta v Šoštanju	0,17	40.803,92	21.560,44	12
Florjan (Mlakar)	1,07	203.207,52	30.644,42	16
Skorno - Florjan	1,24	200.190,96	104.300,45	29
SKUPAJ	3,26	558.882,91	197.885,47	72
		756.768,38		

Izvedbena faza operacije se je pričela 19. septembra 2012, ko se je pričelo s pripravljalnimi deli pri izgradnji kanalizacije na Koroški cesti v Šoštanju. Gradbena dela na tem odseku so zaključena. Trenutno se pridobivajo dokumenti in dokazila o zanesljivosti objekta. Dolžina zgrajenega javnega kanalizacijskega kanala, na katerega je priključeno 12 stanovanjskih objektov oziroma hišnih priključkov, znaša 170m.

Izvedba kanalizacije na območju Florjana, odsek Skorno – Florjan, na katero bo priključeno 29 stanovanjskih objektov, se je pričela 8. oktobra 2012. Trenutno se izvajajo gradbena dela na javnih kanalih in hišnih priključkih.

V Metlečah se je 7. januarja 2013 pričela gradnja manjkajočega dela kanalizacije. Dolžina tega odseka javne kanalizacije, na katerega se bo priključilo 15 objektov, znaša 780m.

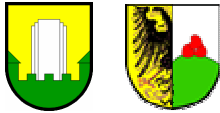
V Šoštanju je v okviru izvajanja projekta predvidena še izgradnja kanalizacijskega odseka na območju Florjana (Mlakar). Na dolžini 1070m bo priključenih 16 objektov. Odpadne vode se bodo, preko novozgrajenega črpališča črpale na Centralno čistilno napravo Šaleške doline.

V končni fazi je v občini Šoštanj predvidena priključitev 72-ih stanovanjskih objektov.

Sočasno z izvedbo javnega kanalizacijskega omrežja poteka še gradnja hišnih priključkov.

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Kohezijski sklad

Časovna izvedba projekta se izvaja na podlagi sprejetega terminsko-finančnega plana izgradnje. Kljub zimskim razmeram, ki so vladale v preteklih mesecih, bodo vsi kanalizacijski odseki zgrajeni v predvidenem roku.

Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Kohezijskega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: Varstvo okolja – področje voda; prednostne usmeritve: Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda.

ODVAJANJE IN ČIŠČENJE ODPADNE VODEV ŠALEŠKI DOLINI